

T O V E R I

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA

TORSTAINA, HELMIK. 12 P.—THURSDAY, FEB. 12

1920.—KOLMASTOISTA VUOSIKERTA.—VOL. XIII

ILMOTUSHINTA 60 senttiä tuoma.—Kilpailu- ja viikkim...
Ilmoitukset \$1.50 kerta; \$2.00 kolme kertaa tavallista kokoa...
Suomen ja muulle ulkomaille:
Yksi vuosikerta... \$8.50 Kuusi kuukautta 4.50
Kolme kuukautta \$1.60 Yksi kuukausi . . . 60

TILAUSHINNAT Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta... \$5.50 Kuusi kuukautta 3.00
Kolme kuukautta \$1.60 Yksi kuukausi . . . 60

No. 36

VENÄL. LAIVA ON UPOUTETTU; 1,400 HUKKUI

Denikinen miehet upottaneet laivan, jossa oli heidän upseerejaan

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Feb. 12, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)
Lontoo, helmik. 12 p. — Venäjän neuvostohallituksen Moskovasta tänne lähettämässä radionäytelmän kerrotaan: "Novorossiskista tulleet tiedot kertovat, että kun kuletuksella "Karantin" läksi matkalle Mariupolin satamasta, bolshevikien lähestyessä mainittua kaupunkia, siinä ollen venäläisiä upseereja ja viranomaisia, heidän vaimojaan ja lapsiaan kaiken kaikkiaan 1,400, niin "valkosessa" armeijassa palvelevat vapaaehtoiset, narkastyneinä siitä että heidät jätettiin sinne, alkoi avustamaan laivaa sillä seurauksella, että yksi kuulista rikkoosi sen höyrypannun, saattaen laivan uppoamaan. Kaikki laivassa olleet hukkuivat sen mukana.

Gompers kiihottaa poliitikoimaan

Washington, helmik. 11 p. — American Federation of Laborin poliittikkaan sekaantumisen avainajajullassa laivatyöläisten kongressissa, kehotti Gompers työläisiä yhteistoimintaan kongressimiesten sekä muitten virkamiesten välillä. "Vaikka sota on ohi," sanoi Gompers, "niin kongressin jäsenet huutavat äänensä käheäksi yrittäessään yhä enemmän ja enemmän riittää Yhdysvaltain kansalta sille kuuluvia oikeuksia. Se on aivan päinvastoin kuin Euroopassa tehdään, jatkoi hän, selitellen tilannetta Euroopassa. Se on meidän velvollisuutemme, että tämä pyrkimys autokratian kukistamiseen. Mutta tässä tapauksessa saamme odottaa voimakasta vastarintaa kaikilta taantumuksellisilta, erittäinkin kaikilta taantumuksellisilta ja kirjoittailu narreilla "tuolla maalla" (tarkottaen hallituslaitosta), jatkoi Säm. — Liian myöhään rupeisit Sampa teeskentelemään, kyllä työläiset sinut tuntevat.

Suomessa perustettu kommunistipuolue

(Federated Press)
Milwaukee, Wis. — Juutalainen sosialistilehti Daily Forward on saanut tiedon erikoiskirjeenvaihtajaltaan, että Norjan sotaväki on perustanut sotamiesneuvoston Venäjän soviettien malliin ja että Viron, Liettuan, Puolan, Latvian ja Suomen sosialistit pitävät kongressin helmikuun jälkipuoliskolla. Saman tiedonannon mukaan ovat Suomen kommunistit perustaneet itsensä puolueen. (Arvattavasti "Suomen kommunistit" tarkotetaan sosialidemokraattien "vasemmistoa".) Kaarlo Luodon johtamaa ryhmää, joka on ilmoittanut eroavansa puolueesta. Ulkomailla toimineet kansalaissodan pakolaiset ovat kullekin kommunistien nimellä, Tokoit ja Muurmannin legialaisia lukuunottamatta.)

Longuet saapuu Yhdysvaltoihin

(Federated Press)
New York — New Yorkiin on saapunut tieto, että Jean Longuet, Ranskan sosialistien keskustaryhmän voimallinen johtaja, saapuu pian Yhdysvaltoihin. Longuet on Karl Marxin pojanpoika. Hän on Ranskan sosialistien huomattavimpia johtajia nykyään, siitä huolimatta, vaikka hän hävisi äskeisissä edustajavaaleissa, sen räivittömän vaalisytemmin takia, minun Clemenceau erotettiin jätti muistoksi Ranskalle. Longuet on Le Populairein toimittaja ja toisen Kansainvälisen toimienpanevan neuvoston jäsen.

VIIME TIETOJA

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Feb. 12, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)
Kehottavat ententeä kukistamaan Unkarin taantumuksellisen hallituksen.
Vieni, helmik. 12 p. — Työläisten kokouksissa, joita täällä pidettiin useita yhtä aikaa, tehtiin vetoomus ententeä ja Itävallan hallitukseen ja kehoitettiin niitä ryhtymään toimiin Unkarin taantumuksellisen hallituksen kukistamiseksi. Kokouksissa hyväksyttiin jyrkkä protesti "Unkarin kommunistien joukkotain telottamista vastaan. Itävallan työväen johtaja Otto Bauer kehotti työläisiä yksimielisinä valmistautumaan samantapaisiin taantumuksen nousua vastaan Itävallassa ja hän vaati Itävallan hallitusta etsimään käsiinsä ja karkottamaan Unkarin hallituksen agentit Wienistä. Kokouksissa hyväksyttiin päätöslauselma lähetettiin jäljennös naapurimaiden työläisille, kehoitettiin, että he kaikki liittyisivät yhdessä torjumaan yhteistä vaaraa.

Tanskalaiset voitolla yleisäänestyksessä Schleswigissä.

Kööpenhamina, helmik. 12 p. — Viimeisten tietojen mukaan on Schleswigissä tiistaina toimitettu yleisäänestyksessä Tanskan hyväksi annettu 72,733 ääntä ja Saksan 24,793. On vain muutamia äänestysalueita, joilla ei vielä ole saatu tietoja äänestyksen tuloksista.

Vastustavat Venäjän saarron poistamista.

Konstantinopoli, helmik. 12 p. — Etelä-Venäjällä on synnyttynyt melkoisessa määrin tyytymättömyyttä tietoa, että Neuvosto-Venäjän saarto on päätetty poistaa. Bolshevikien vastustajat sanovat, että se suures määrin lisää bolshevikien taisteluintoa ja että epävakaita taloudelliset olot Venäjällä tekevät kaupankäynnin suuressa mittakaavassa mahdottomaksi.

Kasakkain kongressi kokoontuu Moskovaan

Berliini, helmik. 12 p. — Moskovasta tullessa radionomassa kerrotaan, että siellä tullaan pitämään koko Venäjää käsittävää kasakkain kongressi, joka alkaa helmikuun 15 päivänä. Kongressiin valitaan yksi edustaja jokaisesta kasakkarykmentistä tai yksityisestä sotaväenosastosta, yksi edustaja jokaisesta kasakkakylästä, jossa on vähemmän kuin 5,000 asukasta ja kaksi edustajaa jokaisesta kylästä, jossa on enemmän kuin 5,000 asukasta. Kongressissa otetaan käsiteltäväksi m.m. seuraavat kysymykset: Neuvosto-Venäjän poliittinen asema, neuvostojärjestelmän käytäntöön ottaminen kasakka-alueella ja edustajain valitsemisen kasakkain osastoon koko Venäjää käsittävissä neuvostossa.

Lloyd-George puhunut Venäjänkysymyksestä

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Feb. 12, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)
Lontoo, helmik. 11 p. — Parlamentin alahuoneessa eilen pidettiin puheessa pääministeri Lloyd-George m.m. viittasi korkeisiin elinkustannuksiin ja sanoi synnäni siihen olevan rahan arvon alenemisen, eikä voittoa. Tilannetta hän sanoi voitavan parantaa vain lisäämällä tuotantoa. Puhuen pitkästi tilanteesta Venäjällä pääministeri sanoi hyväksyvänsä sen katsomuksen, että Euroopaa ei voida saattaa entiselleen panematta Venäjää kaikkine voimoinen ja rikkautsineen "liikelle". "Bolshevikit ei voida murskata asevoimin," jatkoi pääministeri. "Minulla oli sellainen vakaumus jo vuosi sitte, mutta neuvonjain, joita minä tuon otaksuunan perusteella taisteleville ryhmille annoin, eivät ne ottaneet huomioon." Hän sanoi, että ehdotetun "tulirenkään" muodostaminen tarkoituksella murskata bolshe-

LATVIA SEKÄ VEN. TEHNEET VÄLIRAUHAN

Englantilaiset joukot ryhtyneet evakuoimaan Batumiä, Kaukasiassa
Montesano, 11 p. helmik. — Centralian murhajuuttu valamiehistöle luettiin myöhään tänä iltana Loren Robertsin oletettu tunnustus. Vanderveer oli ankarasti vastustanut Robertsin tunnustuksen esittämistä valamiehistöle sen perusteella, että mies on mielenvikainen, mutta tuomari katsoi kuitenkin tunnustuksen lukemisen tarpeelliseksi, selittäen, että jaa valamiehistöle asiaksi määrätä "tunnustuksen" kantavuus siinä tapauksessa, jos Roberts tunnustetaan mielenvikaiseksi.

Taas tietoja Koltshakistakin.

Lontoo, helmik. 12 p. — Eilen tuli tänne tieto amiraali Koltshakin kuolemasta. On huhuja liikkeellä, että punaiset ovat surmanneet hänet, estääkseen valkokaartilaiset saamasta häntä pelastetuksi. Kööpenhaminasta tulleet tiedot kertovat Moskovon sovietin lähettäneen punaisille joukoille määräyksen, että Koltshakin henki on säästettävä, mutta että se saapui perille liian myöhään.

Oikeusdepartimenti työläisvastaisen propagandan levittäjänä

(Federated Press)
Chicago. — Naisten ammattiyhdistysten liitto on juuri saanut selville, että oikeusdepartimenti lähettää virtana maan kaikkiin kolkkisiin työväestöä vastustavaa propagandaa. Tätä propagandaa levittää Miss Edith Straus kaikille naisyhdistyksille yli maan, verhoitua "suunnitelmaan" miten elintarpeiden korkeat hinnat saadaan alenemaan. Erään kirjoituksen otsikkona on "Velvollisuudet hallitusta kohtaan" ja siinä hän sanoo: Poistakaa juurineen kaikki agitatorit. Istuttakaa työväenluokkaan ajatus, että agitatoreita ei tulisi peljätä eikä suvaita. Ilmottakaa heidän uhkauksistaan oikeusdepartimentille. Näyttäkää lakoista johtuva suoranainen tappio palkoissa. Työnantajat vastaavat lojaalisuuteen lojaalisuudella. Tämän "suunnitelman" mukana lähetetyssä puheohjeissa on seuraava pala: "Enemmän palkkaa — lyhempiä työtunteja" tämän vetoomuksen yhä jatkuessa kaikilla teollisuudentoilla ja työnantajien myöntäessä lyhempiä työtunteja ja enemmän palkkaa, alenee tuotanto ja niinkuin rakketti kohoaa samalla elintarpeiden hinnat uusiin korkeuksiin.

MURHAJUTTU

Vähämies Loren Robertsin "tunnustus" luettu valamiehistöle
Montesano, 12 p. helmik. — Centralian murhajuuttu ei käsitellä tänään juhlapäivän takia. Syyttäjät arvelevat, että heidän todistuksensa esittäminen saadaan päättymään tällä viikolla. Jutun käsitelyssä on edistytty nopeammin kuin luultu, sillä vastaajat ovat myöntäneet monia seikkoja, joiden vuoksi ei tarvitse todistuksia esittää niinkuin syyttäjät puoli luuli.

Albertan kaivosmiehet ja One Big Union

Galgary, Alta. — Kaivantömielhet Mountain Barkeissa ovat kieltäytyneet tunnustamasta eitä Unite Mine Workers of America liittoon, vaati One Big Unionia, jonka perusteella työnantajat ovat kieltäytyneet neuvottelemasta työläisensä kanssa. Työläiset ovat kahdesti tarjoutuneet sovitteluihin, mutta työsuorku yhä jatkuu, ja kivihiilituotanto on vähentynyt 500 tonnilla päivää kohti.

KIELETTYÄ KIRJALLISUUTTA

Winnipeg, Man., helmik. 11 p. — Täällä on käynnissä nykyään oikeustalusta kahden työväenjohtajan F. J. Dixon ja J. S. Woodworthin syyttämisessä. Jälkimmäinen mielistä ei ole edes sosialistipuolueen jäsenkään eikä suoranaisessa yhteydessä Winnipegin lakon kanssa, vaan sattui hän olemaan kaupungissa Työväen Kirkko-liikkeen asioilla, ja kun Bulletinin varsinainen toimittaja vangittiin, ryhtyi hän toimittamaan mainittua lehteä. Hän lainasi pari lausetta raamatusta lakkolaisten vaatimusten puoltamiseksi, ja seurasi oli, että hän saa nyt vastata siitä oikeudessa.

MEXICON HALLITUS OTTAA TAKAISIN MAAT ULKOMAALAISILTA

Mexico City, helmik. 12 p. — Nykyinen Mexican hallitus aikoo ottaa takaisin valtiolle ne suuret maapalstat, jotka edelliset hallitukset ovat luovuttaneet ulkomaalaisille yhtiöille, mikäli mexicolaiset viranomaiset ilmoittavat. Se aikoo myöskin panna täytäntöön perustuslain säädöksen, jonka mukaan ulkomaalaiset eivät voi omistaa maata Mexicossa 62 englannin peninkulmaa lähempänä Mexican rajaa eikä 31 englannin peninkulmaa lähempänä merenrantaa. Benjamin F. Lowden ja W. L. Patton, deputy-šeriffi todistivat löytäneensä marraskuun 12 p:n Seminary-mieltä päällysta-

VIIME TIETOJA INJUNKTSIONI RAUTATIELAKON EHKÄISEMISEKSI

Rumanialaiset tuominneet kuolemaan unkarilaisia.
Vieni, helmik. 12 p. — Budapestistä tiedotetaan, että rumaniaisen sota-oikeus on Kaposvarissa tuominut kuolemaan viisi unkarilaista eferstia ja Grosswardenin pormestarin ja aluetuomarin, joiden syytettiin muodostaneen salaliiton tarkoituksella järjestää armeija, jonka piti valloittaa takaisin Rumanialta unkarilaiset alueet. Kuolemaan tuomitut miehet ovat vedonneet asiansa Rumanian hallitukseen, selittäen ryhtyneensä armeijaa järjestämään, tarkoituksella suojella kaupunkia bolshevikilta, otaksuen rumaniaisten piakkoin poistuvan sieltä.

JUUTALAISIA KARKOTETAAN UNKARISTA

Budapest, helmik. 12 p. — Unkarin taantumuksellinen hallitus on antanut määräyksen, että Unkarista on karkotettava kaikki juutalaiset, jotka ovat tänne paenneet Galtsiasta, Puolasta ja Venäjältä. Nuo juutalaispaikolaiset, joita on kaikkiaan 25,000—30,000, ovat leireillä Haimaskissa Solnossa ja Szegedinissä.

Ranskan sosialistiset edustajat agitatoreina

Pariisi. — Ranskan Sosialistipuolueen toimeenpaveva komitea on laatinut suunnitelman Ranskan parlamentin sosialistiedustajain käyttämistä sosialistagitatoreina. Kaksi edustajaa viikossa tullaan lähettämään puolueen kansallisiin puheisiin käyttäväksi. Tämä tulee lähettämään heitä niihin maakuntiin ja seutuihin missä kulloinkin katsoo parhaiten tarpeen vaativan. Tämän suunnitelman mukaan tulee sosialistijärjestö jokaisessa 86 maakunnassa saamaan vähintään kaksi edustajaa viikon propagandamatkalle vuoden kuluessa.

EIVÄT HALUA ENÄÄN KUUNNELLA MUSTATÄKIN VALETTA

Lontoo, helmik. 12 p. — Muutaman prelaatti, joka toimittaa jumalanpalveluksia Clavertonin kirkossa, on kovasti huolissaan sen johdosta kun sanankuulijain luku yhä pienenevästi pienenee, ja saadaksen ihmiset jälleen yhtä lukuisina kulkemaan kirkossa kuin ennenkin hän on ilmoittanut, että tästä lähtien kaikille kirkossakävijöille annetaan autokyytiä tulien mennessä. Ajan merkki!

ATEENA, HELMIK. 9 P. — RAUTATIEYHTEYKSIEN OVI AVAUKSIA Makedonian rautateilla.

Lontoo. — Tunnettu rosvopäällikkö "eversti" Avaloff-Bermond, joka viime syksynä hyökkäili venäläisiä ja sakslaisia maantierosvoja kootun joukon kanssa m. m. Viron, on tullut hulluksi ja sulettu hullujenhuoneeseen, ilmoitetaan tänne Moskovasta. Surkeasti päättyivät tämänkarsvos seikkailut.

ITÄVALLASSA PIDETTYJEN KOMMUNISTITEN VAIMOJA JA LAPSIA VAPAUTETTU

Vieni, helmik. 12 p. — Kahdeksantoista Karlsteinissa pidetyssä olevan Unkarin kansankomissaarin vaimoa ja lasta on laskettu sieltä vapaaksi. Heidän vapauttamisestaan lankeaa ansio Milanon sosialistiselle pormestari, joka toisten italiaisten viranomaisten kanssa tuli noutamaan täältä nalkää karsivaisia lapsia Italiaan huollettavaksi.

KÖÖPENHAMINA. — HOLLANTI, Tanska, Norja, Ruotsi ja Suomi ovat päättäneet, että ne eivät avaa kauppa-suhteita Neuvosto-Venäjän kanssa ennenkuin Venäjä on suorittanut velkansa noiden maiden kansalaisille tai antanut taeket siitä, että se tulee ne suorittamaan, mikäli tällä on saatu tietää.

Lontoo, helmik. — Bukarestissa saapuneen sähkösanoman mukaan e-tele-Venäjällä bolshevikit vastaan taistelleiden sotajoukkojen komentaja, kenraali Denikin on saapunut Varnaan. Varna sijaitsee Mdan-meren rannalla Bulgarian alueella.

kin, matkalaukun sekä tyhjäksi ammuttuja kiväärinpatruunia Useita todistajia esitettiin, jotka samaten olivat löytäneet patruunia. Kukaan ei kuitenkaan ollut nähnyt kenenkään ampuvan aseleppäpäivänä.

Robertsin tunnustus luettu.

Montesano, 11 p. helmik. — Centralian murhajuuttu valamiehistöle luettiin myöhään tänä iltana Loren Robertsin oletettu tunnustus. Vanderveer oli ankarasti vastustanut Robertsin tunnustuksen esittämistä valamiehistöle sen perusteella, että mies on mielenvikainen, mutta tuomari katsoi kuitenkin tunnustuksen lukemisen tarpeelliseksi, selittäen, että jaa valamiehistöle asiaksi määrätä "tunnustuksen" kantavuus siinä tapauksessa, jos Roberts tunnustetaan mielenvikaiseksi.

Robertsin tunnustus ei kuitenkaan ollut niin "yllättävä" kuin oli luultu. Tunnustuksen oli kirjoittanut Baker-niminen mies, joka sanoi Robertsin lukeeneen ja allekirjoittaneen sen jälkepäin.

Roberts sanoo olevansa 19-vuotias ja yhtyneensä I. W. W. -liittoon vuosi sitten. Sunnuntaina ennen Aseleppäpäivää oli häntä neuvottu tuomaan pyssyn mukanaan haalille, koska pelättiin hyökkäystä Aseleppäpäivän kulkueen aikana. Hän ja Bert Bland olivat kulkueen aikana ajkoneet mennä Avalon-hotelliin, mutta he olivat arvelleet, ettei siellä ollut turvallista, joten olivatkin menneet mälle Northern Pacific rautatien itäpuolelle. Kun ampuminen oli alkanut, olivat he ampuneet ilmaan pelotuksiksi. Roberts sanoo ampuneensa viisi tai kuusi laukausta ilmaan ja välttää Blandin ja Ole Hansonin, joka oli mukana, myöskin ampuneen. Ampumisen jälkeen olivat toiset lähteneet Hannaford laaksoon, jossa Robertsin oli ollut tapana oleskella. Kaksi päivää myöhemmin hän sanoo antautuneensa viranomaisille ja tehneen tunnustuksen äitinsä neuvosta. Sellainen on lyhyesti "tunnustuksen" sisältö, jota vastaajat väittävät pitämättömäksi.

ALBERTAN KAIVOSMIET JA ONE BIG UNION

Galgary, Alta. — Kaivantömielhet Mountain Barkeissa ovat kieltäytyneet tunnustamasta eitä Unite Mine Workers of America liittoon, vaati One Big Unionia, jonka perusteella työnantajat ovat kieltäytyneet neuvottelemasta työläisensä kanssa. Työläiset ovat kahdesti tarjoutuneet sovitteluihin, mutta työsuorku yhä jatkuu, ja kivihiilituotanto on vähentynyt 500 tonnilla päivää kohti.

KIELETTYÄ KIRJALLISUUTTA

Winnipeg, Man., helmik. 11 p. — Täällä on käynnissä nykyään oikeustalusta kahden työväenjohtajan F. J. Dixon ja J. S. Woodworthin syyttämisessä. Jälkimmäinen mielistä ei ole edes sosialistipuolueen jäsenkään eikä suoranaisessa yhteydessä Winnipegin lakon kanssa, vaan sattui hän olemaan kaupungissa Työväen Kirkko-liikkeen asioilla, ja kun Bulletinin varsinainen toimittaja vangittiin, ryhtyi hän toimittamaan mainittua lehteä. Hän lainasi pari lausetta raamatusta lakkolaisten vaatimusten puoltamiseksi, ja seurasi oli, että hän saa nyt vastata siitä oikeudessa.

MEXICON HALLITUS OTTAA TAKAISIN MAAT ULKOMAALAISILTA

Mexico City, helmik. 12 p. — Nykyinen Mexican hallitus aikoo ottaa takaisin valtiolle ne suuret maapalstat, jotka edelliset hallitukset ovat luovuttaneet ulkomaalaisille yhtiöille, mikäli mexicolaiset viranomaiset ilmoittavat. Se aikoo myöskin panna täytäntöön perustuslain säädöksen, jonka mukaan ulkomaalaiset eivät voi omistaa maata Mexicossa 62 englannin peninkulmaa lähempänä Mexican rajaa eikä 31 englannin peninkulmaa lähempänä merenrantaa.

KÖÖPENHAMINA. — HOLLANTI, Tanska, Norja, Ruotsi ja Suomi ovat päättäneet, että ne eivät avaa kauppa-suhteita Neuvosto-Venäjän kanssa ennenkuin Venäjä on suorittanut velkansa noiden maiden kansalaisille tai antanut taeket siitä, että se tulee ne suorittamaan, mikäli tällä on saatu tietää.

Lontoo, helmik. — Bukarestissa saapuneen sähkösanoman mukaan e-tele-Venäjällä bolshevikit vastaan taistelleiden sotajoukkojen komentaja, kenraali Denikin on saapunut Varnaan. Varna sijaitsee Mdan-meren rannalla Bulgarian alueella.